

KOCHAM TEATR

SCENARIUSZE ZAJĘĆ

ZESZYT 40

JAN BRZECHWA

BAJKI

SAMOGRAJKI

Szczecin

2013

Skład i opracowanie: Paweł Wójcik

Wydawca:
TEATR LALEK „PLECIUGA”
Pl. Teatralny 1
71-405 Szczecin
tel.: 91/44 55 100

Opieka merytoryczna - doradcy metodyczni Zachodniopomorskiego Centrum

Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie

www.zcdn.edu.pl

TEATR LALEK „PLECIUGA”

zaprasza widzów:

- **na przedstawienia dla dzieci, młodzieży i dorosłych;**
- **do lektury gazetki teatralnej „Gabit”;**
- **na lekcje teatralne**
- W trakcie 45 minutowego spotkania z aktorem po spektaklu można zapoznać się z niektórymi tajnikami jego pracy na scenie, zajrzeć w teatralne kulisy, zdobyć podstawową wiedzę o technikach lalkowych.
- **na warsztaty teatralne dla grup zorganizowanych**
 - Jeżeli chcecie poznać magiczny świat teatru, odkryć tajemnice warsztatu scenicznego, nauczyć się pracy z głosem i ciałem, zdobyć praktyczne umiejętności tworzenia lalek i elementów scenografii, zapraszamy.
 - Zainteresowanych nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych prosimy o kontakt telefoniczny (91/44 55 114) lub mailowy(educacja@pleciuga.pl) z Magdaleną Bogusławską.
- **na warsztaty teatralne dla nauczycieli.**

Zeszyty metodyczne dostępne są w Biurze Obsługi Widzów

www.pleciuga.pl

Teatr Lalek „Pleciuga”

pl. Teatralny 1

71- 405 Szczecin

tel./fax.: 91/ 433 58 04

91/44 55 114

Szczecin, 2013

sformułowane przez siebie zasady. SĄ TO ZASADY SFORMUŁOWANE PRZEZ UCZNIÓW DLA UCZNIÓW - nauczyciel nie powinien ingerować zbyt mocno w formę języka przekazu.

- Plansze wykonane przez uczniów na lekcji powinny zostać upublicznione np. na gazetce klasowej lub szkolnej, na stronie internetowej szkoły.

*Anna Szuflińska – nauczycielka języka polskiego
w Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków w Szczecinie*

JAN BRZECHWA

BAJKI

SAMOGRAJKI

Spis treści:

WSTĘP	4
SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA DZIECI SZEŚCIOLETNICH	5
SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ DLA KLASY II SZKOŁY PODSTAWOWEJ	14
ZAJĘCIA PRZEZNACZONE DLA UCZNIÓW KLASY III	20
SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM.....	33
SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KOŁA TEATRALNEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB I GIMNAZJUM	37
SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ DLA KLASY VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB I GIMNAZJUM	40

WSTĘP

Któż z nas nie zna utworów Jana Brzechwy? Najpierw czytali nam je rodzice, dziadkowie, potem sami sięgaliśmy po nie z przyjemnością. Część z nas recytowała je z zacięciem, biorąc udział w konkursach recytatorskich lub występując w szkolnych przedstawieniach. Zapewne też wielu widzów ucieszyło to, że „nie Mruczek, nie Burek, nie jeź, nie ptak”, ale właśnie Czerwony Kapturek pojawił się na scenie Teatru Lalek „Pleciuga”. Oprócz niego mogliśmy zobaczyć bohaterów „Kopciuszka” oraz bardzo nietypową wersję utworu „Na straganie”, która otwierała i zamykała spektakl.

Minimalistyczna scenografia, wyraziste kolory oraz proste instrumenty wystarczyły, by w oryginalny sposób pokazać bardzo znane teksty. Niektórzy na pewno pamiętają mistrzowską adaptację radiową „Bajek samograjek”, w której śpiewali tak znakomici wykonawcy, jak Irena Kwiatkowska, Barbara Krafftówna, Mieczysław Czechowicz, Władysław Hańcza czy Wiesław Michnikowski. W wersji współczesnej w wykonaniu aktorów „Pleciugi” słychać gitarę basową, perkusję i hip hopowe dźwięki, które podkreślają rytmiczność tekstów Brzechwy. Publiczność, ta mała i ta duża, spontanicznie wchodzi w interakcję z aktorami – recytuje, klaszcze, po prostu czuje rytm.

To spektakl, który połączył wszystkie pokolenia, każdy znajdzie w nim coś dla siebie, odkryje Brzechwę na nowo. Jest to na pewno świetna okazja, by nauczyciele pokazali nowe oblicze tego pisarza swoim uczniom. Proponujemy wykorzystanie pantomimy, swobodne próby inscenizacji dla kółek teatralnych, quiz dla znawców twórczości Brzechwy, a nawet lekcję wychowawczą na temat zagrożeń czyhających na młodych użytkowników Internetu. Mamy nadzieję, że nasze pomysły będą inspiracją do twórczych działań.

Lidia Wasilewska - nauczycielka języka polskiego

w Szkole Podstawowej nr 54 w Szczecinie

Tok lekcji:

Temat: **Kto zna adres (mailowy) wilka?**

- Uczniowie swobodnie odpowiadają o swoich wrażeniach po spektaklu.
- Uczniowie formułują swoje opinie i uzasadniają je - to ćwiczenie może mieć charakter zarówno ustny jak i pisemny, wszystko zależy od sprawności uczniów.
- Nauczyciel przypomina cechy gatunkowe baśni, uczniowie wskazują na te cechy utworu, które pozwalają zaliczyć go do tego gatunku; wskazują, iż nie jest to baśń tradycyjna, ale jej wyznaczniki są czytelne; zauważają, że współczesny charakter baśni powala na odniesienie jej do współczesnych problemów.
- Uczniowie mówią, kto może być uznany za współczesnego wilka.
- Nauczyciel wskazuje na rozbieżność między pobłażliwym traktowaniem wilka z baśni o Czerwonym Kapturku (kto dziś boi się tego wilka?), a rzeczywistym niebezpieczeństwem grożącym ze strony współczesnego "wilka". Pyta uczniów, czy zwrócili szczególną uwagę na fragment spektaklu, w którym wilk wymieniał maile z Czerwonym Kapturkiem. **Ten właśnie fragment powinien budzić grozę u odbiorcy, a nie objęty ochroną, bo prawie całkiem wytrzebiony gatunek.**
- Uczniowie bez trudu dostrzegają zagrożenie ze strony współczesnego "wilka" poruszającego się nie po lesie, a po Internecie. Powstaje zatem pytanie, dlaczego internauci - dzieci szczególnie, ale nie tylko - , wiedząc o zagrożeniu dają się wilkowi p[odejść. Uczniowie dyskutują, odwołując się do doświadczeń własnych, opowiadań znajomych i wiadomości z mediów.
- Podczas burzy mózgów uczniowie zgłaszają propozycje sposobów ostrzegania internautów przed współczesnym "wilkiem" - wszystkie propozycje zapisują na tablicy.
- Następuje podział na grupy (samorządny lub zorganizowany i przygotowany wcześniej przez nauczyciela); uczniowie formułują trzy najważniejsze zasady korzystania z Internetu - należy pamiętać, że formułujemy je dla osób, które wiedzą o zagrożeniach płynących z sieci, a mimo to padają ofiarą oszustw, niekiedy bardzo groźnych ; na dużym arkuszu papieru pisakami lub kolorową kredą uczniowie zapisują

SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ DLA KLASY VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB I GIMNAZJUM

Lekcja ma miejsce po obejrzeniu przez uczniów spektaklu w Teatrze Pleciuga i dotyczy fragmentu bajki pt. *Czerwony kapturek*.

Cele – uczeń po lekcji:

- wyraża swoje zdanie na temat spektaklu
- przedstawia swoją opinię o przedstawieniu i ją uzasadnia
- wskazuje cechy baśni
- odczytuje symbolikę utworu, przede wszystkim postaci wilka
- wskazuje na realne zagrożenie ze strony współczesnego "wilka"

Formy i metody pracy:

- rozmowa
- dyskusja
- burza mózgów
- praca indywidualna
- praca w grupach
- pogadanka

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- spektakl *Bajki-samograjki*
- tablica, kreda
- duże arkusze papieru (np. papier pakowy)
- pisaki/kolorowa kreda

Czas pracy:

- 45 minut

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA DZIECI SZEŚCIOLETNICH

Cele główne:

- przypomnienie zasad dobrego zachowania obowiązujących w teatrze;
- zapoznanie z sytuacjami społecznymi zagrażającymi bezpieczeństwu dziecka w kontaktach z dorosłymi;
- kształtowanie umiejętności komunikatywnego wypowiedzania się;
- wyrabianie umiejętności myślenia przyczynowo – skutkowego;
- uświadamianie dzieciom zagrożenia ze strony obcych;
- rozwijanie umiejętności interpretowania sytuacji z różnych punktów widzenia; uwrażliwienie na doznania i przeżycia innych;
- tworzenie warunków sprzyjających spontanicznej i zorganizowanej aktywności ruchowej dziecka.

Cele szczegółowe:

- wie, jak należy zachować się w teatrze;
- zna i nazywa lalki występujące w spektaklach teatralnych;
- bierze czynny udział w zabawach muzyczno – ruchowych;
- układa i opowiada historyjkę obrazkową, prawidłowo posługuje się określeniami: najpierw, potem;
- wie, do kogo można się zwrócić o pomoc, gdy zabłądzimy, zgubimy się;
- rozumie potrzebę zachowania ostrożności w kontaktach z osobami nieznanymi;
- wie, jak powinno zachować się w sytuacji zagrożenia;
- zgodnie współpracuje i współdziała w sytuacjach zadaniowych;
- odgrywa role w zabawach parateatralnych.

Metody pracy:

- słowne;
- czynne ;
- oglądowe.

Formy pracy:

- indywidualna;
- grupowa;
- zbiorowa.

Pomoce dydaktyczne:

a) płyta CD „Miś i Margolcia”; obrazki lub zdjęcia przedstawiające pacynkę, marionetkę, kukielkę i aktora teatralnego; worek, pacynka, lalka, kukielka, marionetka.

b) instrumenty muzyczne, ilustracje do obejrzanych bajek, historyjka obrazkowa, kolorowanka „Czerwony Kapturek, kredki, chusta integracyjna, obręcz

Przebieg zajęć przedwstępnych:

1. Powitanie piosenką „Dzień dobry” z płyty Miś i Margolcia.
2. Zabawa powitalna w oparciu o metodę W. Sherborne. Dzieci przy dźwiękach piosenki chodzą po sali i ze spotkanym kolegą witają się (dotykają): plecami, rękoma, łokciami itp.
3. Zabawa ruchowa „Pobawmy się” przeprowadzona metodą opowieści ruchowej J. G. Thulina.

Jedną nogą, drugą nogą
maszerują dzieci drogą.

dzieci idą w luźnej gromadce przed siebie

- możliwość wsparcia ze strony grupy
- ruch sceniczny
- scenografia
- atrakcyjność dla widza

Oczywiście uczniowie dostrzegą zapewne znacznie więcej elementów, nad którymi warto debatować.

- Niezależnie od tego, czy młodzież wskaże raczej plusy, czy też minusy przedstawienia z ich punktu widzenia - z punktu widzenia odtwórców - warto zaproponować próbę wykonania jednego z utworów Brzechwy w konwencji teatru Anny Augustynowicz, np. *Szelmostw lisa Witalisa*.

Anna Szuflińska – nauczycielka języka polskiego
w Gimnazjum nr 7 im. Sybiraków w Szczecinie

Czas pracy:

- 2 x 45 minut

Tok lekcji:

Temat: **"Każda zabawa ma jakieś zasady", czyli zapraszamy na zajęcia koła teatralnego.**

ZAJĘCIA I: (przed spektaklem)

- Uczniowie podają tytuły znanych sobie utworów Brzechwy.
- W wyniku dyskusji i burzy mózgów zgłaszają pomysły na inscenizację wierszy Brzechwy.
- W grupach przygotowują inscenizację wybranego przez siebie utworu. Praca ma charakter wyłącznie projektu, ale uczniowie ustalają proponowaną przez siebie obsadę, projektują dekoracje, zgłaszają pomysły na muzykę do spektaklu. Każda grupa zapisuje "na brudno" swoje pomysły; nauczyciel je archiwizuje.

ZAJĘCIA II: (po obejrzeniu przedstawiania, ale w dowolnym czasie, od poprzednich zajęć może minąć nawet kilka tygodni)

- Uczniowie wypowiadają się swobodnie na temat obejrzanego spektaklu i próbują porównać swoje wyobrażenie
- Uświadamiamy uczniów, iż cytaty, który pojawił się w temacie zajęć to słowa Anny Augustynowicz wypowiedziane w wywiadzie dla gazety Teatru Lalek Pleciuga w Szczecinie (Gabit, listopad 2013).
- Ustalamy wspólnie z uczniami, jakie zasady decydują o przedstawieniu w Pleciudze, a jakie mają decydować w naszym. Uwrażliwiamy uczniów na zespołowość przedstawienia Anny Augustynowicz i zastanawiamy się, czy też możemy tego spróbować.
- Uczniowie dzielą się na grupy i wspólnie wskazują a następnie zapisują na tablicy zalety i wady takiej formy przedstawienia. Warto wskazać uczniom obszary, które powinny być przedmiotem ich rozważań:
 - zbiorowość/indywidualizm
 - ilość tekstu do zapamiętania

Podskakują wokół siebie.

podskakują wokół siebie

I znów idą wprost przed siebie.

Teraz szybko robią koło

tworzą koło z dzieckiem stojącym najbliżej

Żeby bawić się wesoło.

W kole kręcą się już żwawo,

najpierw w lewo potem w prawo.

W kole kręcą się już żwawo,

najpierw w lewo potem w prawo.

A gdy zmęczą im się nóżki,

siadają na podłodze

To usiądą jak kacuszki.

I odpoczną na podłodze,

leżą na podłodze

Po dalekiej, długiej drodze.

4. Nauczyciel czyta wiersz „Prośba duszka” (załącznik 1). Rozmowa na podstawie wiersza na temat, jak należy zachować się w teatrze.

5. Nauczyciel prezentuje dzieciom zdjęcia przedstawiające spektakle teatralne, w których gra: pacynka, kukiełka, marionetka, aktor. Rozmowa kierowana z elementami burzy mózgów: „Kto może grać w spektaklach teatralnych dla dzieci?”

6. Zabawy parateatralne – nauczyciel przynosi worek, w którym znajdują się: pacynka, kukiełka, marionetka, klocek z napisem aktor. Wybiera po 4 pary chętnych dzieci, które losują z worka jedną lalkę. W parach przygotowują scenkę z wykorzystaniem wylosowanej lalki (wyjątkiem jest para, która wylosowała klocek – ona wciela się w aktorów) .

7. Rozmowa na temat wyjścia do „Pleciugi” na spektakl „Bajki samograjki”. Ustalenie, na co należy zwrócić uwagę podczas przedstawienia:

- Czy w spektaklu grają aktorzy na żywym planie, czy aktorzy lalkami. Jeśli tak, to jakie lalki występowały?

- Jak wygląda scena? Czy jest na niej dużo elementów scenografii?

Przebieg zajęć przeprowadzonych po wizycie w teatrze:

1. Powitanie piosenką „Na powitanie” M. Bogdanowicz.
2. Dzieci chodzą po sali w rytm piosenki. Podczas przerwy w muzyce witają się jak żołnierze, Eskimosi, motocykliści itp.
3. „Przekazujemy sobie uśmiech” – dzieci siedzą w kole. Nauczyciel mówiąc tekst : wysłałam do was powitalny promyk uśmiechu, który powróci do mnie w pośpiechu dotyka ramienia dziecka siedzącego obok i patrząc mu w oczy, uśmiecha się. Dzieci przekazują sobie uśmiech bez słów, dotykając lekko ramienia kolegi i uśmiechają się najpiękniej jak potrafią.
4. Zabawa rytmiczna na podstawie wiersza J. Brzechwy „Entliczek – pentliczek” (załącznik 2).

a) Nauczyciel czyta wiersz, dzieci odgadują ostatnie, rymujące się wyrazy;

b) Zabawy rytmiczne z instrumentami. Nauczyciel rozdaje dzieciom instrumenty muzyczne. Wypowiadamy fragment wiersza, uderzając w instrument i akcentując na jeden, trzy.

Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek,

A na tym stoliczku pleciony koszyczek...

5. Rozmowa na temat obejrzanego spektaklu teatralnego „Bajki samograjki”. Nauczyciel rozkłada przed dziećmi obrazki ilustrujące bajki: Czerwony Kapturek, Kot w butach, Kopciuszek, Jaś i Małgosia, Entliczek pentliczek, Na straganie. Zadaniem dzieci jest odnalezienie bajek, które były zaprezentowane w spektaklu. Próby odpowiedzi na pytania:

- Jak wyglądała scena?
- Kto grał w przedstawieniu: aktorzy lalkami czy sami aktorzy?
- Czy w spektaklu były użyte rekwizyty?

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KOŁA TEATRALNEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ LUB I GIMNAZJUM

Prosimy uczniów , uczestników koła teatralnego o zapoznanie się (lub przypomnienie) z utworami Jana Brzechwy, szczególnie z jego *Bajkami Samograjkami*. Na zajęcia składają się dwa spotkania: jedno ma miejsce przed spektaklem, drugie - po jego obejrzeniu.

Cele – uczeń po lekcji:

- wyraża swoje zdanie na temat spektaklu
- zna w mniejszej lub większej części twórczość Jana Brzechwy
- zna teatralne środki wyrazu (gest, mimika, rekwizyt, recytacja)
- konfrontuje własne wyobrażenie teatru ze spektaklem Anny Augustynowicz

Formy i metody pracy:

- rozmowa
- dyskusja
- burza mózgów
- praca indywidualna
- praca w grupach
- pogadanka

Materiały i pomoce dydaktyczne:

- spektakl *Bajki-samograjki*
- utwory Jana Brzechwy
- kartki, długopisy, kredki, ołówki
- tablica, kreda

Czybyś nie chciał takiej żony?"

Burak tylko nos zatyka:

"Niech no pani prędzej zmyka,

Ja chcę żonę mieć buraczą,
Bo przy pani wszyscy płaczą."

"A to feler" -
Westchnął seler.

GRUPA 3

Naraz słycać głos fasoli:

"Gdzie się pani tu gramoli?!"

"Nie bądź dla mnie taka wielka" -
Odpowiada jej brukselka.

"Widzieliście, jaka krewka!" -
Zaperzyła się marchewka.

"Niech rozsądzi nas kapusta!"
"Co, kapusta?! Głowa pusta?!"

A kapusta rzecze smutnie:
"Moi drodzy, po co kłótnie,

Po co wasze swary głupie,
Wnet i tak zginiemy w zupie!"

"A to feler" -
Westchnął seler.

Lidia Wasilewska - nauczycielka języka polskiego
w Szkole Podstawowej nr 54

6. Przypomnienie treści bajki o Czerwonym Kapturku. Układanie w odpowiedniej kolejności historyjki obrazkowej (załącznik 3)

Rozmowa na temat treści bajki:

- Kogo miała odwiedzić dziewczynka?
- Gdzie mieszkała babcia?
- Czy dziewczynka szła prosto do domku babci?
- Kogo dziewczynka spotkała w lesie?
- Czego nie powinien mówić Kapturek wilkowi i dlaczego?
- Kogo możemy prosić o pomoc, gdy jesteśmy w niebezpieczeństwie?

Rozmowa z dziećmi ma być tak pokierowana, aby dzieci odpowiedziały na pytania:

- Do kogo można się zwrócić o pomoc, gdy zabłądzimy, zgubimy się (np. policjant, pani w sklepie).
- Jak powinniśmy postępować, gdy nieznajomy będzie próbował z nami rozmawiać, częstować cukierkami?

Wyciąganie wniosków wynikających z treści: zawsze należy słuchać rodziców, nie oddalać się od opiekunów, nie rozmawiać z nieznajomymi.

7. Zabawa ruchowa "Wilk". Dzieci poruszają się swobodnie po sali w rytm muzyki. Na hasło: Wilk idzie, szybko uciekają do domów (obręczce).

8. Uczniowie stoją wokół chusty integracyjnej „Klanza” i uważnie słuchają czytanego przez nauczyciela tekstu. Kiedy w tekście usłyszą kolor, natychmiast muszą go odnaleźć na chuście i na nim stanąć. (załącznik 4)

9. Uczniowie otrzymują od nauczyciela kartki z postacią Czerwonego Kapturka. Zadaniem ich jest pomalować malowankę według własnego pomysłu.

Załącznik 1.

Wiersz „Prośba Duszka”

autor: Agata Kowalczyk

Jestem mały duszek i mieszkam w Pleciudze,
kocham wszystkie dzieci, lecz bardzo nie lubię
gdy przychodzą do mnie czasem dzieci złe,
co w teatrze nie potrafią zachowywać się.
Dziś wam kilku porad udzielę kochani,
jak się zachowywać mały pan i pani
powinien w teatrze, gdy kulturą cieszy
i mnie, duszka swego złym czynem nie spieszy,
bo gdy każde dziecko posłucha mych rad,
wtedy gładko wejdzie w teatralny świat.
Bajka się zaczęła, trwa już przedstawienie,
więc oglądaj w ciszy - takie me życzenie.
Spektakl się rozpoczął, aktorzy już grają,
nie jedz widzu mały, bo się pogniewają.
Papierków szelesty są aktorów zmorą,
dlatego oglądaj spektakle pokorą.
Nie rozmawiaj głośno, nie szturchaj sąsiada,
bo przeszkadzasz innym, a tak nie wypada.
A spektakl w teatrze to jest fajna sprawa
i dla wszystkich dzieci wesoła zabawa.
Kurtyna opada, koniec przedstawienia,
bij brawa aktorom, ich prace doceniaj,
bo gdy gromkie brawa z sali dobiegają,

utworu Jana Brzechwy. Przy okazji można porozmawiać o wartościach odżywczych warzyw, a na koniec, po sfotografowaniu gotowych mandali (zdjęcia np. do szkolnej gazetki), zjeść je ze smakiem.

ZAŁĄCZNIK NR 1

GRUPA 1

Na straganie w dzień targowy
Takie słyszy się rozmowy:

"Może pan się o mnie oprze,
Pan tak wędnie, panie koprze."

"Cóż się dziwić, mój szczypiorku,
Leżę tutaj już od wtorku!"

Rzecz na to kalarepka:
"Spójrz na rzepę - ta jest krzepka!"

Groch po brzuszku rzepę klepie:
"Jak tam, rzepo? Coraz lepiej?"

"Dzięki, dzięki, panie grochu,
Jakoś żyje się po trochu.

Lecz pietruszka - z tą jest gorzej:
Błada, chuda, spać nie może."

"A to feler" -
Westchnął seler.

GRUPA 2

Burak stroni od cebuli,
A cebula doń się czuli:

"Mój Buraku, mój czerwony,

- karteczki z zapisanymi tematami scenek pantomimicznych (np. zasnęłam i spóźniłam się na autobus, dostałam złą ocenę i jestem zrozpaczony, w końcu wygraliśmy mecz i jestem szczęśliwy itp.)
- talerzyki papierowe (po jednym dla każdego ucznia)
- pokrojone warzywa (np. plasterki ogórka, rzodkiewki i marchewki, krążki cebuli lub pora, paski papryki, szczypiorek)
- muzyka relaksacyjna

Czas trwania zajęć:

- 90 minut

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel prosi uczniów, by podzielili się wrażeniami po obejrzanym spektaklu. Uczniowie opowiadają, co najbardziej im się spodobało, co ich zainteresowało. Przy okazji powtarzają słownictwo charakterystyczne dla sztuki.
2. Prowadzący zwraca uwagę na sposób pokazania w spektaklu tekstu *Na straganie*. (aktorzy zrobili to za pomocą swoistego języka migowego). Uczniowie odpowiadają na pytanie, w jaki sposób w teatrze można wyrazić tekst, nie używając przy tym słów. Chodzi o pojęcie pantomimy. Dzieci wypowiadają się swobodnie na ten temat.
3. Nauczyciel prosi chętnych uczniów o wylosowanie karteczek z tematem, który należy przedstawić w sposób niewerbalny. Dzieci kolejno występują przed resztą klasy, która zgaduje temat pantomimy.
4. Prowadzący dzieli uczniów na trzy grupy. Każda z nich otrzymuje fragment wiersza *Na straganie* (załącznik nr 1). Zadanie polega na przekazaniu treści tekstu za pomocą pantomimy. Uczniowie mają 10 minut na przygotowanie scenki, potem prezentują ją przed resztą klasy.
5. Na koniec można zaproponować tworzenie mandali z przygotowanych wcześniej przez nauczyciela lub przyniesionych przez uczniów pokrojonych warzyw. Dzieci, przy dźwiękach muzyki relaksacyjnej, układają na papierowych talerzykach jarzynowe obrazy jako ilustracje do

to aktorzy z pracy satysfakcje mają.

Nie wstawajcie z krzeseł też widzowie mali,
póki światła całkiem nie rozświetlą sali.

Gdy posłuchasz tego o co duszek prosi,
on cię będzie chętnie w teatrze swym gościł.

Załącznik 2.

Wiersz „Entliczek - Pentliczek”

autor: Jan Brzechwa

Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek,
A na tym stoliczku pleciony koszyczek,
W koszyczku jabłuszko, w jabłuszku robaczek,
A na tym robaczku zielony kubraczek.
Powiada robaczek: "I dziadek, i babka,
I ojciec, i matka jadali wciąż jabłka,
A ja już nie mogę! Już dosyć! Już basta!
Mam chęć na befsztyczek!" I poszedł do miasta.
Szedł tydzień, a jednak nie zmienił zamiaru,
Gdy znalazł się w mieście, poleciał do baru.
Są w barach - wiadomo - zwyczajnie utarte:
Podchodzi doń kelner, podaje mu kartę,
A w karcie - okropność! - przyznacie to sami:
Jest zupa jabłkowa i knedle z jabłkami,
Duszone są jabłka, pieczone są jabłka
I z jabłek szarlotka, i komput, i babka!

No, widzisz, robaczku! I gdzie twój befsztyczek?

Entliczek-pentliczek, czerwony stoliczek.

Załącznik 3.

Historyjka obrazkowa „Czerwony Kapturek”

Załącznik 4.

Opowiadanie „Jesienny spacer Kapturka”.

autor: Agata Kowalczyk

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA KLAS 4-6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM

Temat: Pantomima na straganie.

Cele:

Uczeń:

- świadomie uczestniczy w odbiorze dzieła teatralnego
- nazywa pojęcia charakterystyczne dla sztuki teatralnej
- wyraża swoją opinię na temat obejrzanego spektaklu
- zna środki wyrazu stosowane w teatrze (mimika, gest, słowo, intonacja, ruch sceniczny, kształtowanie przestrzeni scenicznej)
- zna pojęcie pantomimy
- przekazuje myśli w sposób niewerbalny
- wyraża tekst za pomocą gestów i ruchu
- tworzy mandalę z warzyw
- współpracuje w grupie

Formy i metody pracy:

- rozmowa kierowana
- praca w grupach
- pantomima
- praca twórcza

Środki i pomoce dydaktyczne:

- tekst utworu *Na straganie* Jana Brzechwy

Przecedzono wodę sitem,
A co ryb złowiono przy tym!"
"Fe, nieładnie! Któż tak kłamie?
Zaraz się poskarżę mamie!"

Iwona Skiba – nauczycielka kształcenia zintegrowanego z językiem angielskim w SP61; przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie; ekspert – wykładowca w ramach projektu Turystyka Wspólna Sprawa z zakresu „Animator turystyki dzieci i młodzieży” przy Europejskim Funduszu Społecznym; wykładowca metodyki nauczania języków obcych w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli „Dys...Kurs” oraz metodyki wczesnoszkolnej w Collegium Balticum; autorka i współrealizatorka programu kolonii dla najmłodszych „Kolorowe wakacje” przy współpracy z Biurem Podróży i Turystyki „Globtour”.

Za górami, za lasami był sobie wielki gęsty, zielony las. Przez środek tego lasu płynął niebieski strumień. Po jego dwóch brzegach rosły piękne kolorowe kwiaty: czerwone maki, żółte kaczeńce i niebieskie niezapominajki. Pewnego pięknego jesiennego dnia Czerwony Kapturek postanowił pójść do lasu, aby nazbierać kolorowych kwiatów na bukiet dla babci. Bardzo się zdziwił, że na drzewach jeszcze niedawno zielone liście zmieniły swoje kolory na żółte, czerwone lub pomarańczowe. Czerwony Kapturek rozejrzał się uważnie po lesie i ujrzał w krzakach fioletowe jagody. Dziewczynka natychmiast podążyła do nich, gdyż zawsze lubiła jeść je prosto z krzaka. Gdy Czerwony Kapturek już się najadł pysznych fioletowych jagód, poszedł prosto do niebieskiego strumienia, aby przy jego brzegu nazbierać kwiatów dla babci. Najpierw zebrał żółte jak słońce kaczeńce, następnie niebieskie jak letnie niebo niezapominajki i czerwone jak jej sukienka maki. Gdy bukiet był już duży i piękny, z radością pobiegła wręczyć go babci.

Agata Kowalczyk, nauczyciel grupy przedszkolnej Szkoły Podstawowej nr 51 w Szczecinie. Agata Kowalczyk, nauczyciel grupy przedszkolnej Szkoły Podstawowej nr 51 w Szczecinie

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ DLA KLASY II SZKOŁY PODSTAWOWEJ

BLOK TEMATYCZNY: **Warzywa**

TEMAT DNIA: **Na straganie w dzień targowy...**

Rodzaje aktywności:

- edukacja polonistyczna (quiz)
- edukacja plastyczna (gra planszowa)
- edukacja przyrodnicza

Cele ogólne:

- umiejętność wplatania sztuki teatralnej do zajęć szkolnych
- rozwijanie wyobraźni i fantazji.

Cele operacyjne:

Uczeń potrafi:

- wypowiedzieć się na temat przedstawienia w postaci logicznie zbudowanych zdań
- rozpoznać kilka podstawowych warzyw na podstawie opisu lub obrazka
- wymienić wiersze jakie były zaprezentowane w przedstawieniu
- odliczać punkty i wykonywać zadania z instrukcji grając we własnoręcznie wykonaną grę planszową do wiersza „Na straganie”.
- wyróżnić jadalne części roślin.

Formy pracy:

- zbiorowa jednolita,
- indywidualna jednolita,
- grupowa zróżnicowana

Metody pracy:

Nic nie robi cały dzień.
Nie poszedł do szkoły, bo mu się nie chciało,
Nie odrobił lekcji, bo czasu miał za mało,
Nie zasznurował trzewików, bo nie miał ochoty,
Nie powiedział "dzień dobry", bo z tym za dużo roboty,
Nie napił Azorka, bo za daleko jest woda,
Nie nakarmił kanarka, bo czasu mu było szkoda.
Miał zjeść kolację - tylko ustami mlasnął,
Miał położyć się - nie zdążył - zasnął.
Śniło mu się, że nad czymś ogromnie się trudził.
Tak zmęczył się tym snem, że się obudził.

„Kłamczucha”

"Proszę pana, proszę pana,
Zaszła u nas wielka zmiana:
Moja starsza siostra Bronka
Zamieniła się w skowronka,
Siedzi cały dzień na buku
I powtarza: kuku, kuku!"
"Pomyśl tylko, co ty pleciesz!
To zwyczajne kłamstwa przecież."
"Proszę pana, proszę pana,
Rzecz się stała niesłychana:
Zamiast deszczu u sąsiada
Dziś padała oranżada,
I w dodatku całkiem sucha."
"Fe, nieładnie! Fe, kłamczucha!"
"To nie wszystko, proszę pana!
U stryjenki wczoraj z rana
Abecadło z pieca spadło,
Całą pieczeń z rondla zjadło,
A tymczasem na obiedzie
Miał być lew i dwa niedźwiedzie."
"To dopiero jest kłamczucha!"
"Proszę pana, niech pan słucha!
Po południu na zabawie
Utonęła kaczka w stawie.
Pan nie wierzy? Daję słowo!
Sprowadzono straż ogniową,

"Zdolna jestem niesłuchanie,
Najpiękniejsze mam ubranie,
Moja buzia tryska zdrowiem,
Jak coś powiem, to już powiem,
Jak odpowiem, to roztropnie,
W szkole mam najlepsze stopnie,
Śpiewam lepiej niż w operze,
Świetnie jeżdżę na rowerze,
Znakomicie muchy łapię,
Wiem, gdzie Wisła jest na mapie,
Jestem mądra, jestem zgrabna,
Wiotka, słodka i powabna,
A w dodatku, daję słowo,
Mam rodzinę wyjątkową:
Tato mój do pieca sięga,
Moja mama - taka tęga
Moja siostra - taka mała,
A ja jestem - samochwała!"

„Leń”

Na tapczanie siedzi leń,
Nic nie robi cały dzień.
"O, wypraszam to sobie!
Jak to? Ja nic nie robię?
A kto siedzi na tapczanie?
A kto zjadł pierwsze śniadanie?
A kto dzisiaj pluł i łapał?
A kto się w głowę podrapał?
A kto dziś zgubił kalosze?
O - o! Proszę!"
Na tapczanie siedzi leń,
Nic nie robi cały dzień.
"Przepraszam! A tranu nie piłem?
A uszu dzisiaj nie myłem?
A nie urwałem guzika?
A nie pokazałem języka?
A nie chodziłem się strzyc?
To wszystko nazywa się nic?"
Na tapczanie siedzi leń,

- rozmowa kierowana,
- aktywność twórcza,

Środki i materiały dydaktyczne:

program spektaklu, kartka z bloku A3, prezentacja multimedialna lub ilustracje warzyw występujących w wierszu pt. „Na straganie”.

Warunki pracy:

- sala do zajęć zintegrowanych,
- czas trwania zajęć: ok. 135 minut

Przebieg zajęć:

- Pytasz dzieci, czy ktoś potrafi opowiedzieć, o czym było przedstawienie pt. „Bajki samograjki”, które obejrzały w Teatrze Lalek „Pleciuga”.
- Ustalasz wspólnie jakie wiersze i bajki inscenizowali aktorzy i które im najbardziej się podobały? („Czerwony Kapturek”, „Kopciuszek”, „Kot w butach”, „Na straganie”, inne). Pytasz uczniów, który wiersz lub bajka jest w miarę krótka i możliwa do szybkiego przedstawienia w klasie („Na straganie”).
- Proponujesz wykonanie gry planszowej do wiersza „Na straganie” (praca w parach na formacie A3) techniką rysunkową. Proponujesz samodzielne wykonanie pionków i kostki np. z plasteliny lub modeliny. Pionki mogą być warzywami z tego wiersza np. seler, cebula, kapusta, marchew, kalarepa, itp. Przed przystąpieniem do wykonania gry planszowej omawiacie, za które czyny bohaterów wiersza (warzyw) dodajecie punkty, a za które odejmujecie. Omawiacie instrukcję do gry.

Np. punkty dodatnie:

- Szczypiorek proponuje koperkowi, aby się o niego oparł.
- Groch pociesza rzepę i klepie ją po brzuszku.
- Seler wzdycha nad losem warzyw.
- Kapusta rozsądza spory i kłótnie.

Np. punkty ujemne:

- Burak ucieka od cebuli.

- Cebula zagaduje buraka i czuli się doń.
- Burak zatyka nos i ucieka od cebuli.
- Fasola kłóci się z brukselką.
- Marchewka dołącza się do kłótni.

Uczniowie klasy IIIb Szkoły Podstawowej Nr 10 grający we własnoręcznie wykonaną grę planszową (fot. Ewa Szpakowska)

W którym miejscu zaczyna się kula?
 Co na deser gotują dla króla?
 Ile kroków jest stąd do Powiśla?
 O czym myślałby stół, gdyby myślał?
 Czy lenistwo na łokcie się mierzy?
 Skąd wiadomo, że Jurek to Jerzy?
 Kto powiedział, że kury są głupie?
 Ile much może zmieścić się w zupie?
 Na co łysym potrzebna łysina?
 Kto indykom guziki zapina?
 Skąd się biorą bruneci na świecie?
 Ile ważą dwa kleksy w kajecie?
 Czy się wierzy niemowie na słowo?
 Czy jaskółka potrafi być krową?

Dziadek już od roku siedzi
 I obmyśla odpowiedzi,
 Babka jakiś czas myślała,
 Ale wkrótce osiwała.
 Matka wpadła w stan nerwowy
 I musiała zażyć bromu,
 Ojciec zaś poszedł po rozum do głowy
 I kiedy powróci - nie wiadomo.

„Skarżypyta”

"Piotruś nie był dzisiaj w szkole,
 Antek zrobił dziurę w stole,
 Wanda obrus poplamiła,
 Zosia szyi nie umyła,
 Jurek zgubił klucz, a Wacek
 Zjadł ze stołu cały placek."

"Któż się ciebie o to pyta?"
 "Nikt. Ja jestem skarżypyta."

„Samochwała”

Samochwała w kącie stała
 I wciąż tak opowiadała:

Naraz słychać głos fasoli:
"Gdzie się pani tu gramoli?!"

"Nie bądź dla mnie taka wielka" -
Odpowiada jej brukselka.

"Widzieliście, jaka krewka!" -
Zaperzyła się marchewka.

"Niech rozsądzi nas kapusta!"
"Co, kapusta?! Głowa pusta?!"

A kapusta rzecze smutnie:
"Moi drodzy, po co kłótnie,

Po co wasze swary głupie,
Wnet i tak zginiemy w zupie!"

"A to feler" -
Westchnął seler.

W nagrodę grupa, która wygrała, będzie mogła pierwsza zająć miejsca w Teatrze Lalek „Pleciuga” na spektaklu „Bajki samograjki”.

4. W dniu udania się na spektakl, nauczyciel prosi o zwrócenie uwagi na scenografię, użycie środków multimedialnych oraz ruch sceniczny.

5. Po obejrzeniu spektaklu nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat użytych środków scenicznych (rekwizyty, dekoracje, muzyka, światła, środki multimedialne), ich znaczeniu i wpływie na odbiór sztuki.

6. Prowadzący zwraca uwagę na wiersz „Na starganie”, który był deklamowany z ruchem. Pyta dzieci o odczucia, które towarzyszyły jego odbiorowi podczas przedstawienia. Proponuje, aby połączyć różne elementy z fragmentów wiersza przygotowanych przez dzieci podczas quizu i obejrzanego spektaklu i opanować wspólny, klasowy wiersz „Na straganie”.

Załącznik 1

„Pytalski”

Na ulicy Trybunalskiej
Mieszka sobie Staś Pytalski,
Co gdy tylko się obudzi,
Pytaniami dręczy ludzi.

- Dzieci pod koniec zajęć grają we własnoręcznie wykonaną grę planszową i na nowo przeżywają wydarzenia wiersza pt. „Na straganie”.
- Proponujesz uczniom zebranie podstawowych informacji o warzywach. Grupujecie warzywa na kilka grup (warzywa o jadalnych liściach, korzeniach, itp.) i proponujesz dokończenie zdań:

Jadalne liście mają (szpinak, sałata, kapusta, por, seler).

Jadalne korzenie mają..... (marchew, burak ćwikłowy, seler, pietruszka).

Jadalne owoce mają (cukinia, kabaczek, papryka, pomidor, dynia).

Jadalny kwiat mają (brokuł, kalafior).

- Na zakończenie zajęć proponujesz krótki **quiz** dotyczący wiersza:

Przykładowe pytania:

Koper wiadnie na straganie:

- od niedzieli,

- od wtorku,

- od soboty.

Burak:

- boi się cebuli,

- stroni od cebuli,

- czuli się do cebuli.

Westchnął seler:

- a to ci heca,

- a to feler,

- ale feler.

Kapusta mówi:

- co się z wami dzieje,

- po co kłótnie,

- a kłóćcie się dalej.

Uczniowie świetnie bawią się przy tym wierszu i chórem recytują całe fragmenty. Można zorganizować teatrzyk wykonując kukielki z warzyw.

Do wykorzystania podczas zajęć zdjęcia warzyw, które występują w wierszu pt. „Na straganie”:

8. Każda grupa ma nauczyć się na pamięć i wymyśleć gesty do wybranego przez siebie fragmentu wiersza „Na straganie” (nie mniej niż 12 wersów). Nauczyciel w tym czasie zlicza punkty, bo to zadanie jest pozakonkursowe, o czym dzieci nie wiedzą. Przedstawią je przed ogłoszeniem wyników.

„Na straganie”

Na straganie w dzień targowy
Takie słyszy się rozmowy:

"Może pan się o mnie oprze,
Pan tak wędnie, panie koprze."

"Cóż się dziwić, mój szczypiorku,
Leżę tutaj już od wtorku!"

Rzecz na to kalarepka:
"Spójrz na rzepę - ta jest krzepka!"

Groch po brzuszku rzepę klepie:
"Jak tam, rzepo? Coraz lepiej?"

"Dzięki, dzięki, panie grochu,
Jakoś żyje się po trochu."

Lecz pietruszka - z tą jest gorzej:
Błada, chuda, spać nie może."

"A to feler" -
Westchnął seler."

Burak stroni od cebuli,
A cebula doń się czuli:

"Mój Buraku, mój czerwony,
Czybyś nie chciał takiej żony?"

Burak tylko nos zatyka:
"Niech no pani prędzej zmyka,

Ja chcę żonę mieć buraczą,
Bo przy pani wszyscy płaczą."

"A to feler" -
Westchnął seler."

„Stefek Burczymucha”

Maria Konopnicka

„Psie smutki”

Jan Brzechwa

„Na straganie”

Jan Brzechwa

„Paweł i Gawęł”

Aleksander Fredro

„Ryby, żaby i raki”

Jan Brzechwa

7. Wykonajcie rysunek ilustrujący wiersz „Na wyspach Bergamutach...”
(grupy pracują razem pastelami olejnymi na formacie A3, a po 15 minutach, po zakończeniu pracy każdy uczestnik może przyznać dwa punkty dla jego zdaniem najładniejszych prac – własnej też)

„Na wyspach Bergamutach ...”

Na wyspach Bergamutach
Podobno jest kot w butach,

Widziano także osła,
Którego mrówka niosła,

Jest kura samograjka
Znosząca złote jajka,

Na dębach rosną jabłka
W gronostajowych czapkach,

Jest i wieloryb stary,
Co nosi okulary,

Uczone są łososie
W pomidorowym sosie

I tresowane szczury
Na szczycie szklanej góry,

Jest słoń z trąbami dwiema
I tylko... wysp tych nie ma.

Ewa Szpakowska jest nauczycielem dyplomowanym z 30 letnim stażem pracy. Wdrażała wiele projektów edukacyjnych, między innymi była współautorką i koordynatorką projektów z elementami języka obcego pt. "Mój Szczecin - był – jest - będzie" oraz „Koleżanki koledzy i ja” realizowanymi na podstawie przedstawień teatralnych Teatru Lalek „Pleciuga”. Przebywała na stypendium językowym w Wiedniu (finansowanym przez Unię Europejską w ramach programu SOCRATES – COMENIUS 2.2c). Od 12 lat stale pisze scenariusze do zeszytów teatralnych „Kocham teatr”.

ZAJĘCIA PRZEZNACZONE DLA UCZNIÓW KLASY III

Blok tematyczny: „Literatura dla dzieci”

Temat: **Twórczość Jana Brzechwy**

Cele ogólne:

- rozbudzanie wyobraźni,
- rozwijanie umiejętności manualnych,
- kształtowanie wrażliwości na piękno i sztukę poezji.

Cele operacyjne:

Dziecko:

- zna twórczość i życie Jana Brzechwy,
- potrafi współpracować w zespole,
- uzupełnia fragmenty wierszy,
- układa wiersz z rozsypanki,
- przelicza sylaby w wersie,
- dodaje w zakresie 100,
- zapisuje działania,
- wskazuje rymujące się wyrazy,
- odgrywa scenki dramatyczne,
- tworzy ruch do słów wiersza,
- potrafi opanować pamięciowo wiersz „Na straganie”,
- tworzy ilustrację do wiersza,
- wie, jak zachować się w teatrze i co to znaczy świat fikcyjny,
- wypowiada się samodzielnie na dany temat,
- wyodrębnia elementy scenografii,

Co myślę o tym wilku:
Gdyby nie był na obrazku,
Zaraz by cię zjadł, głuptasku.

„Małpa”

Małpy skaczą niedościgle,
Małpy robią małpie figle,
Niech pan spojrzy na pawiana:
Co za małpa, proszę pana!

„Krokodyl”

Skąd ty jesteś, krokodylu?
Ja? Znad Nilu.
Wypuść mnie na kilka chwil,
To zawiozę cię nad Nil.

5. Przedstawcie ruchem i odgadnijcie tytuł (w każdej grupie 1-2 osoby przedstawiają wiersz dla pozostałych członków własnej grupy – teksty wierszy w załączniku 1)

Gr. I „Leń”

Gr. II „Samochwała”

Gr. III „Kłamczucha”

Gr. IV „Skarżypyta”

Gr. V „Pytalski”

6. Skreślcie wiersze, których autorem nie jest Jan Brzechwa:

„Murzynek Bambo”	Julia Tuwim
„Tańcowała igła z nitką”	Jan Brzechwa
„Entliczek – pentliczek”	Jan Brzechwa
„Śniadanko baranka”	Dorota Gellner

Fragment jest siedmiosylabowy, łączna ilość sylab 7+7+7+7+7+7+7+7=56, rymy do podkreślenia: wiem – psem, psi – wsi, psie – się, hop-sa-sa – psa.

3. Ułóżcie wiersz z rozsypanki (kopię dla każdej grupy należy pociąć na wersy, a dzieci nakleją je w prawidłowej kolejności na kartki)

„Mucha”

Z kąpeli każdy korzysta,
A mucha chciała być czysta.
W niedzielę kąpała się w smole,
A w poniedziałek w rosole,
We wtorek - w czerwonym winie,
A znowu w środę - w czerninie,
A potem w czwartek - w bigosie,
A w piątek - w tatarskim sosie,
W sobotę - w soku z moreli...
Co miała z takich kąpeli?

Co miała? Zmartwienie miała,
Bo z brudu lepi się cała,
A na myśl jej nie przychodzi,
Żeby wykąpać się w wodzie.

4. Uzupełnijcie wiersze (w podanych wierszach należy usunąć po kilka słów, a po wykonaniu zadania dzieci mogą przeczytać swoje uzupełnione wiersze):

„Papuga”

Papuzko, papuzko,
Powiedz mi coś na uszko.
Nic nie powiem, boś ty plotkarz,
Powtórzysz każdemu, kogo spotkasz.

„Lis”

Rudy ojciec, rudy dziadek,
Rudy ogon - to mój spadek,
A ja jestem rudy lis.
Ruszaj stąd, bo będę gryzł.

„Wilk”

Powiem ci w słowach kilku,

- omawia treści zawarte w sztuce teatralnej,
- określa cechy charakteru bohaterów,
- wyodrębnia przebieg wydarzeń,
- wykonuje pracę plastyczną korzystając ze swojej wyobraźni,
- czyta poprawnie tekst,
- słucha czytanego tekstu ze zrozumieniem.

Metody:

- mini wykład,
- rozmowa kierowana.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

Materiały dydaktyczne:

- kartki formatu A3, pastele oleiste lub kredki „Bambino”,
- kopie wierszy do quizu.

Przebieg zajęć:

1. Przed udaniem się na spektakl nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat twórczości i życia Jana Brzechwy.
2. Prowadzący dzieli klasę na 5 zespołów, które będą rywalizować w quizie dotyczącym najbardziej znanych utworów poety „Czy znasz wiersze Jana Brzechwy? (Nauczyciel poniższe pytania i polecenia w zależności od możliwości czyta, rozdaje dzieciom na kartkach, przygotowuje w formie elektronicznej itp. Przyznaje punkty za poprawne wykonane zadania. Może wziąć pod uwagę także szybkość ich wykonania.)

Pytania i polecenia:

1. Dokończcie fragmenty wiersza, którego początek brzmi:

Nad rzeczką opodal krzaczka
Mieszkała kaczka-dziwaczka
Lecz zamiast trzymać się rzeczki

Robiła piesze wycieczki

(Nauczyciel czyta po jednym wersie, a grupa dopowiada)

Gr. I Raz poszła więc do fryzjera:
"Poproszę o kilo sera!"

Gr. II Tuż obok była apteka:
"Poproszę mleka pięć deka."

Gr. III Z apteki poszła do praczki
Kupować pocztowe znaczki

Gr. IV Gryzły się kaczki okropnie:
"A niech tę kaczkę gęś kopnie!"

Gr. V Znosiła jaja na twardo
I miała czubek z kokardą,

2. Policzcie ilość sylab w wersach fragmentów wierszy, podajcie łączną ilość wszystkich sylab i zapiszcie działania dla poszczególnych fragmentów, podkreślcie różnymi kolorami wyrazy rymujące się.

„Hipopotam”

Zachwycony jej powabem
Hipopotam błagał żabę:

"Zostań żoną moją, co tam,
Jestem wprawdzie hipopotam,
Kilogramów ważę z tysiąc,
Ale za to mógłbym przysiąc,
Że wzór męża znajdziesz we mnie
I że ze mną żyć przyjemnie.

Fragment jest ósmiosylabowy, łączna ilość sylab $8+8+8+8+8+8+8+8=84$, rymy do podkreślenia: powabem – żabę, co tam – hipopotam, z tysiąc – przysiąc, we mnie – przyjemnie.

„Żuk”

Do biedronki przyszedł żuk,
W okieneczko puk-puk-puk.

Fragment jest siedmiosylabowy, łączna ilość sylab $7+7=14$, rymy do podkreślenia: żuk – puk.

„Foka”

Mole foce zjadły futro.
"W czym na spacer wyjdę jutro?"

Poszła foka do oposa:
"Jestem naga, jestem bosa,

Co ja teraz, biedna, pocznę?
Daj choć futro zeszłoroczne."

Fragment jest ósmiosylabowy, łączna ilość sylab $8+8+8+8+8+8=48$, rymy do podkreślenia: futro – jutro, oposa – bosa, pocznę – zeszłoroczne.

„Pali się!”

Leciała mucha z Łodzi do Zgierza,
Po drodze patrzy: strażacka wieża,
Na wieży strażak zasnął i chrapie,
W dole pod wieżą gapią się gapie.

Mucha strażaka ugryzła srodze,
Podskoczył strażak na jednej nodze,

Fragment jest dziesięciosylabowy, łączna ilość sylab $10+10+10+10+10+10=60$, rymy do podkreślenia: Zgierza – wieża, chrapie – gapie, srodze – nodze.

„Jak rozmawiać trzeba z psem”

Wy nie wiecie, a ja wiem,
Jak rozmawiać trzeba z psem,

Bo poznałem język psi,
Gdy mieszkałem w pewnej wsi.

A więc wołam: - Do mnie, psie!
I już pies odzywa się.

Potem wołam: - Hop-sa-sa!
I już mam przy sobie psa.